

решту — Андріян. Що буде в Андріяна? Подумай-но як слід... Сестричка хитрувало Поглянула на брата: — В жаднюги Андріяна Болітиме живіт!" [5].

Отже, українське письменники, розробляючи гумористичні жанри для дітей, ставили перед собою не тільки завдання естетичного характеру, а й педагогічного спрямування. Ці твори повинні були в невимусненій жартівливій формі виховувати у підростаючого покоління морально-етичні якості. Література середини і другої половини ХХ століття була обмежена певними ідеологічними та цензурними критеріями, тому автори апелювали до дітей творами зі звичайною, зрозумілою для них побутовою тематикою, використовуючи доволі широкий спектр жанрів (гуморески, казки-гуморески, веселики, мініатюри, скоромовки-спотиканки тощо).

Література

1. Григорій Бойко// Режим доступу: <http://megaznaika.com.ua/virshi-boyko-veselunku-7.html>.
3. Гуморески Глазового для дітей// Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/gumoreski-glazovogo-dlya-ditey/>.
4. Сміх заради життя, а не життя заради сміху// Режим доступу: <https://www.slideshare.net/Savua/e-dudar>.
5. "Сміхологія" Павла Глазового // Режим доступу: <https://mala.storinka.org.html>.
6. Степан Гриценко. Гуморески про дітей і для дітей// Режим доступу: <http://veselun.info/tvorchestvo/teatr-miniatur/stepan-grichenko-gumoreski-dlya-ditej-i-pro-ditej.html>.

Росінська О.А.,

кандидат філологічних наук, доцент,
Київський університет ім. Бориса Грінченка

ІРОНІЧНА ДЕМІФОЛОГІЗАЦІЯ ХРОНОТОПУ В ПОСТМОДЕРНІЙ ПОЕЗІЇ

Внутрішня структура світобачення особистості, особливо в сучасний постмодерний період, є надзвичайно складною, фактично сформованою як результат взаємодії поєднаних між собою внутрішніх структур. Реальність сучасного культурного поля є нелінійною складною хронотопною конструкцією, дослідження якої дає можливості визначити певні вектори естетичного думання. Культурі постмодерну притаманне вільне маніпулювання знаками, кодами, символами, творення нової реальності, власне гіперреальності на основі цього маніпулювання. Це питання у філософському й загальнокультурному контексті досліджувалося Ж. Бодріаром, У. Еко; транскультурний феномен постмодернізму висвітлюється в роботі Т. К. Гуменюк, існує цілий ряд досліджень постмодерної української прози (І. Набитович, Л.Б. Лавринович, Т.М. Кисла, О.В. Вертипорох, Л.М. Калинська та ін.), однак специфічний хронотоп постмодерної української поезії не був досліджений комплексно. Таким чином, у контексті дослідження специфіки хронотопу постмодерного тексту констатування іронічної деміфологізації як способу творення нового часопростору є надзвичайно **актуальним**.

Об'єкт дослідження: художні тексти українських поетів постмодерного періоду – С. Жадана, Ю. Андруховича, І. Бондаря-Терещенка та ін.

Предмет дослідження: іронічна деміфологізація як спосіб конструювання поетичного хронотопу в постмодерній поезії.

Предмет дослідження формує його **новизну**, що полягає в розгляді текстів постмодерної поезії як особливої іронічної моделі художнього цілого, що не здійснювалося в сучасному українському літературознавстві системно, незважаючи на наявність досліджень феномена постмодерну.

Як зазначав У. Еко, «настає межа, коли модернізму далі йти нема куди, оскільки він виробив метамову, що описує його власні надзвичайні тексти... Постмодернізм – це відповідь модернізму: оскільки минуле неможливо знищити, поскільки його знищення веде до німоти, його треба переосмислити:

іронічно, без наївності» [1]. Постмодерна іронія становить специфічний спосіб конструювання через руйнування стандарту, вибудовування нового часопростору з розрізнених частин зруйнованого цілого.

Постмодернізм акцентується на самотній особистості, що протиставляється абсурдному просторові, конструюючи індивідуальний внутрішній часопростір буття. Іронічне сприймання дійсності стає моделетворчим принцом світобудови для такого суб'єкта, оскільки він не знаходить в навколишній дійсності точок оперття для комфортного самовідчуття. Основою його рефлексування стає деконструкція з наступним конструюванням нового часопростору, змодельованого через іронічну гру з класичними часопросторовими моделями, символами та знаками. Для такої іронічної гри характерне створення нового стану світу, у якому іронізування стає практично світобудовчим стрижнем в абсурдному руйнуванні ціннісних основ.

Самопрезентація постмодерного героя наскрізно іронічна. Він іронізує над високими ідеями, нівелює загальноприйняті принципи, намагаючись таким чином подолати їхню нежиттєвість, протистояти симулякровості сучасного світу ідей. Відмова від прийняття традиційних сакральних ідей хронотопу розпочинається з нівелювання дихотомічних основ життя-смерті через заперечення, десакралізацію самої міфології смерті. Смерть постає як фарс, виконання ненаповненого сенсом ритуалу, у якому абсурдна кожна деталь. При цьому смерть не протистоїть життю, оскільки може заперечуватися факт сакрального переходу, межі, котра стає випадковістю, безглуздим випадком, зазвичай непривабливим в естетичному сенсі й навіть принизливим для суб'єкта. Межа між життям і смертю може усвідомлюватися як державний кордон, митниця, за якою натомість можна опинитися там, звідки прийшов (С. Жадан).

На позначення часу та простору можуть використовуватися традиційні біблійні образи, що фіксують сакральний хронотоп, однак вони втрачають своє сакральне значення, свідомо знижуються, позбавляються символічного сенсу. При цьому констатується незмінність всього сущого, особливо природи, бо десакралізована людина не варта вічності.

Таким чином, деміфологізація хронотопу стає для постмодерного автора своєрідним стрижнем для власного світотворення, що дозволяє через іронічне переосмислення увійти в нові сенси бачення звичного, творити нові цінності, заперечуючи традиційні.

Література

1. Еко У. Заметки на полях «Имени розы» / У. Эко. / пер. с итал. Е.Костюкович. – СПб. : Симпозиум, 2002. – 93 с.

Рябченко М.М.,

кандидат філологічних наук,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЕЛЕМЕНТИ КОМІЧНОГО В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ АНТИУТОПІЇ

Як українська культура загалом, так і українська література зокрема впродовж усього свого розвитку мали потужний гумористичний компонент. У залежності від того чи іншого історичного періоду українці використовували той арсенал сміхової культури, який допомагав боротися та виживати в часто непростих соціально-політичних умовах. Різноманітні гумористичні елементи властиві також і фантастичній літературі. У залежності від жанрових особливостей письменники цього напрямку можуть використовувати гумор і чорний гумор, іронію і сатиру, сарказм і гротеск. Більше того, завдяки Террі Пратчету з його вигаданим пласким світом свого часу з'явився навіть новий фантастичний напрямок – гумористичне фентезі. Серед же «серйозних» фантастичних жанрів, автори яких активно використовують елементи комічного, варто виокремити антиутопію, яка з'явилася у світовій літературі в XX столітті. Оскільки антиутопія є соціально-критичним антиподом утопії, то, закономірно, у цих творах активно використовується сатиричний елемент.